

NORDIC JOINT COMMITTEE FOR AGRICULTURAL
RESEARCH

NORDISK KONTAKTORGAN FOR JORDBRUKSFORSKNING

ÅRSRAPPORT 2010

Fra ekskursjon i forbindelse med NKJs sommermøte på Island (Foto: Claes Fällström)

SEKRETARIAT:
NORDFORSK
*Stensberggata 25
0170 Oslo, Norge*
Tel: +47 47614400 / +47 90537041
Fax: +47 22565565
E-post: nkj@nordforsk.org

NORDISK KONTAKTORGAN FOR JORDBRUKSFORSKNING (NKJ)

NKJ ble etablert i 1965 som et nordisk kontakt – og samarbeidsorgan på jordbruks-forskningsområdet. NKJ ligger under Nordisk Ministerråd for fiskeri, jordbruk, næringsmidler og skogbruk (MR-FJLS), og støtter nordisk forskningssamarbeid på jordbruks- og matområdet. NKJ er også et rådgivende organ for Nordisk Ministerråd om forskningspolitiske spørsmål på dette feltet. NKJ består av representanter for de nordiske departementer med ansvar for jordbruks- og matforskning, de nasjonale forskningsrådene og nordiske forskere. Observatører fra relevante nordiske organisasjoner deltar i møtene. NordForsk er sekretariat for NKJ. NKJ har nylig utviklet en ny strategi for perioden 2011-2014. Strategien, som følger vedlagt (vedlegg 1), har blitt lagt frem for og støttet av embedsmannskomiteene for jordbruk og næringsmidler.

SAMMENDRAG AV NKJS AKTIVITETER 2010

NKJs virksomhetsår 2010 var første år i Danmarks formannskapsperiode. Arbeidet med utviklingen av NKJs nye strategi (2011-2014) sto sentralt i 2010. Året var også preget av samarbeid med NKJs nærliggende nordiske organer, og med utvikling av et nærmere samarbeid med NordForsk, som overtok sekretariatsansvaret for NKJ i juni.

NKJs medlemsorganisasjoner finansierte i alt 6 forskningsprosjekter, med tilsammen 18,3 mill NOK. Det ble også besluttet å finansiere 2 nye prosjekter, og gjennom medfinansiering fra NMR besluttet NKJ å støtte 2 forskernettverk.

Søknader om finansiering fra NKJ sendes via NKJs elektroniske søknadssystem, og søknadene blir evaluert av et vitenskapelig panel. NKJ støttet også Nordisk Komité for Veterinærvitenskapelig samarbeid (NKVet) med 197.000 NOK. Nordiska Jordbruksforskernes Forening (NJF) mottok, etter anbefaling fra NKJ, støtte fra de nasjonale forskningsrådene i NKJs deltakerland med 769.000 NOK.

NKJ samarbeidet under året aktivt med andre relevante nordiske institusjoner og organisasjoner, som Samnordisk Skogforskning (SNS), NordForsk og NordGen. Det ble inngått en intensjonserklæring mellom NKJ, SNS og Nordisk Energiforskning (NEF) om et nærmere samarbeid mellom disse tre organisasjonene.

NKJS VIRKSOMHETSBERETNING 2010

NKJs virksomhetsberetning har blitt uformert i henhold til instruksjoner fra Nordisk Ministerråd (NMR) – om årsrapportering for året 2010. NKJs årsrapport blir også publisert på NKJs hjemmeside på Internet ([www. http://www.nkj.nu/sivu/se/NKJ_Info/](http://www.nkj.nu/sivu/se/NKJ_Info/))

1. VIRKSOMHETSBERETNING

I virksomhetsåret 2010 sto arbeidet med å utvikle NKJs nye strategi (2011-2014) og utkast til handlingsplan for 2011 sentralt. Fremtidige trender og rammebetingelser, bl.a. globalisering, klima- og miljøendringers påvirkning på primærnæringene, økt betydning av internasjonalt/europeisk forskningssamarbeid og utviklingen mot en kunnskapsbasert bioøkonomi innen jordbruks- og matsektoren (både i Norden og Europa forøvrig) gir endrede kunnskapsbehov innen jordbruks- og matsektoren. NKJ kan spille en sentral rolle i denne sammenheng. NMR, NKJs danske formannskap og NKJs øvrige medlemsorganisasjoner har ønsket en ambisiøs, fremtidsrettet og europeisk orientert ny strategi for NKJ, der NKJ tar en proaktiv rolle i å sette viktige spørsmål på den forskningspolitiske agenda, i Norden og også i Europa forøvrig.

NKJ nedsatte en intern arbeidsgruppe for å utvikle den nye strategien. NKJs danske formann ledet gruppen, som forøvrig besto av representanter for Norges Forskningsråd, det finske Jord- og skogbruksministeriet, den finske forskningssentralen for jordbruk og livsmedeløkonomi (MTT), det svenske jordbruksdepartementet og sekretariatet i NordForsk. Gruppen arbeidet aktivt under våren og høsten, og avholdt ett møte og flere telefonkonferanser. Strategiutkastet ble lagt frem for og besluttet av NKJ på høstmøtet i november. Utkastet ble også godkjent av EK-FJLS (livsmedel- og jordbrukskomitéene) høsten 2010.

Som det fremkommer av NKJs nye strategi (vedlegg 1), skal NKJ bidra til en kunnskapsbasert jordbruks- og matsektor i de nordiske land, ta initiativ til og støtte opp under felles nordisk forskningsinnsats for å styrke kunnskapsgrunnlaget for utvikling av forskningspolicy innen jordbruks- og matområdet, koordinere nasjonale forskningsprogrammer på jordbruks- og matområdet, styrke Nordens posisjon innen jordbruks- og matforskningen på den europeiske forskningsarena og bidra til videreutvikling av det europeiske forskningssamarbeidet på dette området og til økt internasjonal synlighet for nordiske jordbruks- og matforskere. For å støtte opp under disse målsettingene og oppnå kritisk masse, synergieffekter og effektiv bruk av nordiske forskningsressurser på jordbruks- og matområdet, angir strategien konkrete delmål for NKJ langs fire dimensjoner: Forskningspolitisk analyse/rådgivning, møteplass/koordinering, finansiering av nordisk forskningssamarbeid, og internasjonalisering og europeisk forskningssamarbeid.

NordForsk overtok sekretariatsansvaret for NKJ i juni 2010. NMR og NKJ har uttrykt ønske om at NordForsk skal ta en aktiv rolle i utvikling og implementering av NKJs nye strategi, ikke minst når det gjelder en sterkere kobling med NKJs aktiviteter mot den europeiske forskningsarena, og bidra til at det skapes synergier mellom NKJs utlysninger av midler og NordForsks administrative prosedyrer for prosjektutlysning/oppfølging av prosjekter. Sekretariatet i NordForsk har arbeidet aktivt for å følge opp dette.

For å opprettholde den nære forbindelsen og dialogen med EK-FJLS, har NKJs generalsekretær deltatt på jordbrukskomitéens møte høsten 2010, sammen med NKJs formann. Samarbeidet

mellom NKJ og EK-Livs er styrket i 2010. Representanter for NMRS sekretariat med ansvar for livsmedelkomiteen deltok på NKJs høstmøte, og har vært aktivt involvert i utviklingen av NKJs nye strategi. Strategien gjenspeiler sentrale prioriteringer for EK-Livs.

Som et ledd i NKJs arbeid med å styrke koblingen mot andre nordiske organisasjoner med tilknytning til jordbruks- og matforskningsområdet, ble det undertegnet et intensjonsbrev (Letter of Intent) mellom NKJ, SNS og NEF om et tettere samarbeid mellom de tre organisasjonene. Innholdet i denne vil bli konkretisert i forbindelse med implementeringen av NKJs nye strategi og utviklingen av handlingsplanen for 2011.

I 2010 ble det avholdt 2 ordinære møter i NKJ: Sommermøtet 7-9 juni på Island, og høstmøtet 15 november på Helsinki flyplass. Finansieringen av nordisk forskningssamarbeid og nordiske vitenskapelige nettverk på NKJs område har fortsatt etter samme modell som tidligere år. NKJs vitenskapelige panel hadde følgende sammensetning i 2010:

- Prof. David B. Collinge, University of Copenhagen, Danmark (panelets leder)
- Direktør Salla Marttila, Sverige
- Assistant prof. Örjan Östman, Sverige
- Prof. Antti Oksanen, Finland
- Prof. Øystein Holand, Norge
- Professor Christer Bengts, Sverige

NKJ vil fortsette å utvikle sin rolle som rådgivende organ og bidragsyter til nasjonal, nordisk og evt. europeisk forskningspolitikkutforming på jordbruks- og matområdet, og arbeide for å bli en sentral møteplass for de viktigste interessenter på dette området (i Norden og Europa forøvrig). I tiden som kommer NKJ skal være en sentral drivkraft for å initiere og finansiere utvalgte samnordiske høykvalitets forskningsprosjekter på jordbruks- og matområdet, og bidra til videreutvikling av den europeiske forskningsarena på dette feltet.

1.1. Forskningsprosjekter

NKJs prosjekter og nettverk, som alle finansieres med nasjonale midler, skal hovedsakelig ha minst 3 deltakerland. I 2010 var totalt 6 prosjekter i gang (se vedlegg 3), og det ble i tillegg besluttet på høstmøtet å støtte 2 nye prosjekter. Til sammen bevilget medlemsorganisasjonene 18,3 MNOK til de ulike prosjektene, hvilket er en nedgang på 5,7 MNOK sammenlignet med 2009. Når det gjelder forskningstema, fordeler prosjektene seg innen de ulike områdene som er skissert i tabell 1:

Tabell 1. Antall forskningsprosjekt 2010 fordelt på ulike forskningsområder

Forskningsområde	Antall prosjekt 2010 (nye prosjekt 2011 i parentes)
Matsikkerhet – från produktion till konsumenten	1 (1)
Bærkraftigt jordbruk	1
Djurhälsa och välfärd	3
Genetiska resurser	1
Klimatförändring	(1)
Summa	6 (2)

NKJ mottok statusrapporter for samtlige av prosjektene som pågikk i 2010. Prosjektene går i hovedsak i henhold til planene, og rapportene ble godkjent på NKJs høstmøte.

Etter NKJs utlysning i 2010 mottok man 7 nye søknader om støtte til prosjekter. For nye nordiske forskernettverk mottok NKJ 3 søknader.

Som tidligere år har NMRs midler blitt utnyttet til å styrke koordineringen av forskningsprosjekter. Dette omfatter også støtte til sluttrapportering og avslutningsseminarer for prosjekter. Hvert prosjekt mottar inntil 32.550 DKK for koordinering/sluttrapportering. Totalt ble 307.000 NOK utnyttet til dette formålet.

NKJ har tradisjon for å kvalitetssikre de prosjekter som igangsettes. Innkomne søknader gjennomgår en grundig vurdering av NKJs vitenskapelige panel, og den endelige beslutning foretas av NKJ. I tillegg til vitenskapelig kvalitet og ekspertpanelets anbefaling, vurderer NKJ prosjektenes relevans og nordiske nytte før beslutning fattes om hvilke prosjekter som skal støttes. Dette gjenspeiles også i prinsippet om at minst 3 nordiske land skal delta i prosjektene.

1.2 Nettverk

NKJ bevilget totalt 570.000 NOK til 2 nettverk:

- ”Network on Nordic forage modelling. Climate change assessments based on Nordic data”, prosjektleder Nils Höglind

- “Sustainable development of Nordic plant breeding: Pre breeding in the Nordic Region – a prerequisite for food security in changing climate”, prosjektleder Roland von Bothmer

For nærmere informasjon om de enkelte prosjekter og nettverk, se NKJs hjemmesider.

1.3 Andre aktiviteter

Nordiske Jordbruksforskernes Forening (NJF) finansieres av ulike instanser i medlemslandene (departementer, forskningsråd etc). Det er etablert en praksis der NKJ søker NKJ om midler, og NKJ gir en samlet anbefaling til medlemslandenes instanser angående finansiering av NJF. I forbindelse med søknaden til NKJ rapporterer NJF om foregående års virksomhet, regnskap, og fremtidige arbeidsplaner. NJFs søknad om midler, samt rapportering for 2009 ble behandlet under NKJs høstmøte i november. For 2010 bevilget medlemslandene totalt 769.000 NOK til NJF. NKJ anbefalte i 2010 at alle nasjonale finansierer av NJF opprettholdt sin støtte til organisasjonens virksomhet i 2011. Danmark støtter ikke NJF, men de øvrige nordiske land gir fortsatt støtte til NJF i 2011, basert på NKJs anbefaling.

Nordisk Komité for Veterinærvitenskapelig Samarbeid (NKVet) har i en årrekke mottatt økonomisk støtte fra NKJ. For 2010 var støtten på 25.000 Euro. NKVet leverer årlige virksomhetsbeskrivelser og arbeidsplaner samt regnskap og budsjett til NKJ. NKJ besluttet på høstmøtet i november å støtte NKVet med 25.000 Euro i 2011.

NKJs arbeidsgruppe om grisforskning, ledet av Claes Fällström, fortsatte sitt arbeid i 2010. Gruppen vil avslutte arbeidet i 2011.

1.5 Samarbeid

NKJ samarbeider aktivt med NMRs øvrige samarbeidsorganer innen jord- og skogsbruk, samt innen matsektoren:

Samarbeidet med SNS har blitt en naturlig del av NKJs virksomhet de senere årene. SNS og NKJs sekretærer har deltatt i hverandres årsmøter, der nye prioriteringer og samarbeidsområder har blitt diskutert. For å styrke samarbeidet ble det i 2010 undertegnet et intensjonsbrev om tettere samarbeid mellom SNS, NKJ og NEF.

NKJ har også hatt dialog med NordGen, og NKJs sekretær deltok i et seminar i regi av NordGen med en presentasjon av NordForsk og NKJ.

Samarbeidet med EK-Livs er styrket, og representanter for NMR med ansvar for EK-Livs har deltatt i arbeidet med NKJs strategi.

Etter overføring av sekretariatsansvaret for NKJ til NordForsk, er samarbeidet mellom disse styrket, og det pågår en aktiv dialog for å videreutvikle dette samarbeidet i lys av NKJs nye strategi.

1.6 Informationsformidling

NKJ informerer hovedsakelig om sin virksomhet gjennom sine hjemmesider www.nkj.nu. Her finnes en oversikt over sentrale dokumenter, bl.a. NKJs strategi, forskningsprosjekter, nettverk, og andre aktiviteter. Informasjon om NKJ spres også gjennom medlemmenes og sekretariatets deltakelse og presentasjoner på relevante møter og konferanser i Norden og Europa forøvrig. Informasjonsformidlingen om NKJ vil bli styrket gjennom implementeringen av NKJs nye strategi.

2. RÅKENSKAP – FINANSIERING AV NKJ:S AKTIVITETER

Totalt forvaltede NKJ direkt ca 1,5 milj. nok under 2010 (se Tabellerna 4 og 5). Därtill finansierades aktiviteter motsvarande ca 19 milj. nok med nationella medel efter NKJ:s rekommendation. NKJ:s verksamhet finansieras på fyra olika sätt:

- Kontingenten till NKJ från medlemsländerna
- Beviljning från NMR
- Beviljning från medlemsländerna till NJF, efter NKJ:s rekommendation
- Beviljning från medlemsländerna till NKJ-projekten, efter NKJ:s rekommendation

Tabell 3. NKJ:s totala sammanlagda aktiviteter 2010 och budget 2011 (NOK)

	Kostnader 2010 (NOK)	Budget 2011
NKJ:s sekretariat inklusive NKVet	585 845	700 000
NMR finansierade aktiviteter	890 624	947 700
Beviljning till NJF, efter rekommendation från NKJ	769 463	<i>informationen inte tillgänglig vid rapportering</i>
Beviljning från medlemsländerna till NKJ-projekt, efter rekommendation från NKJ	18 346 989	<i>informationen inte tillgänglig vid rapportering</i>
Summa	20 592 921	

2.1 Räkenskap – för kontingenten från medlemsländerna

Kontingenten täcker kostnaderna till NKJ:s sekretariat samt ett årligt bidrag till Nordisk Komité for Veterinærvitenskapelig Samarbeid (NKVet). Kostandsfördelning mellan länderna baserar sig på en nyckel med brutto nationalprodukt (BNP) som utgångspunkt – samma som NMR utnyttjar. Kontingenten för 2010 från medlemsländerna var 100 teur vilket motsvarar 806 tnok (Tabell 4). Som tillägg hade man överföringen från 2009 på 267 tnok. Totalt hade sekretariatet 1,07 mnok tillgängliga medel. Av detta var odisponerade medel 490 tnok som överförs till 2011.

Tabell 4. NKJ:s sekretariat. Räkenskap 2010 (NOK)

Intäkter 2010 och odisponerade medel 2009	NOK	Aktivitet	NOK
Intäkter		Kostnader	
<i>Medlemskontingenter:</i>		<i>NKVets verksamhet</i>	197 333
Danmark, EUR 21 600	173 690	<i>Sekretariatskostnader *</i>	
Finland, EUR 17 400	140 553	Sekreteriatskostnader, MTT	138 513
Island, EUR 1 200	9 307	Sekreteriatskostnader, NordForsk	250 000
Norge, EUR 28 100	225 331		
Sverige, EUR 31 700	257 547		
<i>Ränteintäkter</i>	2 423		
Summa Intäkter	808 851	Summa Kostnader	585 845
<i>Odisponerade medel 2010</i>	267 088	Överföring till 2011	490 093
Summa att disponera i 2010	1 075 938	Summa	1 075 938

* Sekretariatet för NKJ överfördes från MTT till NordForsk under år 2010

2.2 Räkenskap för beviljning från NMR

Beviljningen från NMR används huvudsakligen till utredningar, arbetsgrupper, forskarnätverk, seminarier samt projektkoordination. NMR och NKJ har ett resultatavtal för åren 2010-2013, där bland annat arbetsområden definieras. För året 2010 var NKJ:s planläggningsram 845 tnoK. Som tillägg hade man en överföring på 709 tnoK från år 2009.

NKJ:s räkenskap förs enligt samma principer som NordForsk, det vill säga den modifierade redovisningsprincipen. NordForsk och därmed också NKJ följer Nordisk ministerråds ekonomireglement för institutioner.

Tabell 5. Redovisning och budget för NMR medel 2010 samt planering 2010

	Budget 2010 (NOK)	Redovisning 2010 (NOK)
Intäkter		
Medel från NMR	841320	845 809
Renter	0	7 148
Överförda medel från tidigare år	722 000	709 938
Intäkter totalt	1 563 320	1 562 894
Kostnader		
<i>Projektkoordinerings</i>	<i>315900</i>	<i>307 053</i>
<i>Nätverk</i>	<i>576 398</i>	<i>569 800</i>
<i>Seminarier, symposier, arbetsgrupper</i>		
Nya NKJ arbetsgrupper 2010	153 522	11 156
NMR-NKJ aktiviteter, diverse utgifter	54 000	2 615
Övrigt totalt	207 522	13 771
Kostnader totalt	1 099 820	890 624
överskott/underskott	463 500	672 270

2.3 Medel beviljade från medlemsländerna direkt till NKJ projekt

Medlemsländernas forskningsråd och ministerier beviljade 18,4 MNOK direkt till NKJ projekt i 2010. Forskningsprojekt finansieras med medlen som medlemsländerna beviljar direkt till sina nationella deltagare i nordiska samarbetsprojekt efter rekommendation av NKJ:s styrelse. Denna mekanism leder till att ibland utfallet av den totala mängden av finansiering till olika projekt kan vara något oförutsedd. Också nationella prioriteringar i samband med ansträngda forskningsbudgeter kan leda till att ett högprioriterat projekt inte blir finansierad. NKJ:s mål var att sätta i gång 2 nya projekt under 2010. Detta mål blev uppfyllt.

Tabell 7. Medlen beviljade från medlemsländerna direkt till NKJ-projekt. Uppgifterna från medlemsorganisationer.

	Resultat 2008		Resultat 2009		Resultat 2010	
	Lokal valuta	Omregnet til NOK	Lokal valuta	Omregnet til NOK	Lokal valuta	Omregnet til NOK
Danmark	4 852 000	5 193 896	5 889 414	6 320 593	-	-
Finland	439 000	3 505 283	954 054	7 617 835	1 200 000	9 581 640
Island	-	-	535 000	48 675	-	-
Norge	4 005 000	3 973 897	5 597 066	5 490 280	4 500 000	4 500 000
Sverige	6 628 000	5 718 642	5 757 458	4 551 638	4 785 000	4 265 349
Summa		18 391 718		24 029 020		18 346 989

2.4 Medel beviljade från medlemsländerna direkt till Nordiska Jordbruksforskarans Förening (NJF)

Nordiska Jordbruksforskarans Förening (NJF) finansieras också med nationella medlen från medlemsländerna. NJF:s mål är bland annat att främja forskning inom jordbruk, livsmedelsproduktion, - kvalitet och säkerhet, samt landsbygdsutveckling och miljöfrågor. NJF:s kärnverksamhet är att arrangera nordiska-baltiska seminarier av högt kvalitet. Det läggs också en stor vikt på samarbetet med Baltikum och de baltiska länderna har en nationell koordinator i varje baltisk land. NJF förmedlar aktivt om sin verksamhet på Internet: www.njf.nu. För 2010 beviljades NJF totalt 769 TNOK efter rekommendation från NKJ (Tabell 8).

Tabell 8. Finansiering av NJF 2010

Land	Anslag 2010 NOK	Ansökan 2011 Resp. valuta
Danmark	NOK 0	DKK 300 000
Finland	NOK 147 397	EUR 18 000
Island	NOK 16 774	ISK 330 000
Norge	NOK 300 000	NOK 300 000
Sverige	NOK 305 292	SEK 380 000
Summa	769 463	

4. NYCKELINFORMATION I TABELLER

Tabell 9. Administrativa uppgifterna 2008-2010 i NOK. Obs! Administrationen bekostas helt av medlemsländerna.

	2010	2009	2008
Lönekostnader*	306 086	282 794	276 454
Overhead*	19 163	75 855	75 855
Administration - diverse	63 264	88 375	123 635
Summa	388 513	447 023	475 944

* under 2010 så har sekretariatet för NKJ överförs från MTT till NordForsk. De högre lönekostnaderna i 2010 och mindre overheadkostnaderna i 2010 beror på att NordForsk redovisar lönskostnader inklusive overhead medan MTT redovisade dessa separat.

Tabell 10. Överförda NMR medlen 2008-2010

	2010 NOK	2009 NOK	2008 NOK
Överföring från föregående år	709 938	597 453	351 384
Budget*	852 956	1 049 091	796 627
Utbetalningar	-890 624	-936 606	-550 559
Överföring till nästa år	672 270	709 938	597 453

* inkluderar ränteintäkter

Tabell 11. Överförda medel (NOK)

Överförda medlen för 2008	597 453
Pluss budsjett 2008	796 627
Minus Utbetalningar 2008	-550 559
Minus Utbetalningar 2009	-936 606
Minus Utbetalningar 2010	-890 624
= Gamla medel	0

3. NKJS LEDELSE, SEKRETARIAT OG MØTER

NKJs ordfører i 2010 var divisjonsleder Niels Gøtke ved Fødevarerhverv, Koordinasjonskontoret for landdistrikter og ervhervsutvikling (fra 2011 flyttet han til Forsknings- og innovasjonsstyrelsen). Specialforsker Merja Veteläinen ved MTT var generalsekretær for NKJ frem til juni 2010. Etter juni overtok Head of Section Marianne Røgeberg ved NordForsk dette ansvaret. NKJ holdt to ordinære møter i 2010: Sommermøtet 7-9 juni på Island, og høstmøtet 15 november på Helsinki flyplass. I tillegg ble det avholdt flere møter/telefonkonferanser i arbeidsgruppen som ble nedsatt for å utvikle et utkast til NKJs strategi og til handlingsplan for 2011.

Oversikt over NKJs medlemsorganisasjoner, medlemmar, observatører och administrativa representanter finns i vedlegg 4.

Nordisk Kontaktorgan for Jordbruksforskning (NKJ)

“Drivkraft for morgendagens nordiske jordbruks- og matforskning”

Strategi 2011-2014

1. Innledning

Forskning og forskningsbasert innovasjon er et sentralt virkemiddel for økt konkurransekraft og verdiskaping i jordbruks- og matsektoren. Kunnskaps-elementet utgjør en økende andel av sektorens tilbud, og en kontinuerlig tilførsel av kunnskap fra forskning er viktig for å realisere næringenes muligheter i fremtiden. Ny kunnskap bør også bidra til at økonomisk vekst skjer på en miljøvennlig måte. Forskning kan ses som et element i et innovasjonssystem, bestående av mange aktører, bl.a. politiske beslutningstakere, Nordisk Ministerråd (NMR), forskningsråd, universiteter og også næringslivets aktører. NKJ skal støtte opp under forsknings- og innovasjonssystemene innen jordbruks- og matsektoren i de nordiske landene. Europeisk og internasjonalt forskningssamarbeid spiller en sentral rolle i denne sammenheng.

2. Fremtidige trender og rammebetingelser

- Globaliseringens effekter på jordbruks- og matsektoren – nye kunnskapsbehov
- Distribusjon av verdens ressurser – fremtidig mulig matvarekrise for store deler av verdens befolkning
- Klima- og miljøendringer – effekter på primærnæringene
- Dyrevelferd innen moderne matindustri
- Reduserte nasjonale bevilgninger til jordbruks- og matforskning i Norden
- Nye internasjonale rammevilkår for nordisk jordbruks- og matsektor, økende grad av konkurranseutsetting, økende importvolum
- Behovet for en kunnskapsbasert utvikling innen alle sektorer, der forskning og innovasjon ses i sammenheng.
- Det økte behovet for biomasse fra jordbruket som fornybar råvare for industrien for å erstatte fossile råvarer i anledning utviklingen av en s.k. bioøkonomi (non-food crops eller Novel agricultural products).
- Tradisjonelle næringer får mindre relativ betydning i de nordiske land, og dermed mindre politisk/samfunnsmessig oppmerksomhet.
- Synkende basiskunnskap om jordbruk, mindre etterspørsel etter jordbruksfaglig utdanning blant ungdom.

- Ressursknapphet innen matproduksjon ettersom verdens befolkning øker.
- Den europeiske forskningsarena får økt betydning innen de fleste sektorer, også jordbruks- og matsektoren. Norden en tydeligere region innen Europa.
- Betydningen av å finne løsninger på problemstillingen med usunn kost og fysisk inaktivitet.

I tillegg til disse samfunnsmessige trendene, foregår en sterk teknologiutvikling innen IKT, nanoteknologi, bioteknologi og miljøteknologi, som også har relevans for jordbruks- og matforskningen i de nordiske land.

3. NKJ – overordnede mål

- Bidra til en kunnskapsbasert jordbruks- og matsektor i de nordiske land
- Ta initiativ til og støtte opp under felles nordisk forskningsinnsats, for å styrke kunnskapsgrunnlaget for utvikling av forskningspolicy innen jordbruks- og matområdet.
- Koordinere/samordne nasjonale forskningsprogrammer på jordbruks- og matområdet.
- Styrke Nordens posisjon innen jordbruks- og matforskningen på den europeiske forskningsarena, og bidra til videreutvikling av det europeiske forskningssamarbeid på dette området.
- Bidra til økt internasjonal synlighet for nordiske jordbruks- og matforskere.

4. Roller og delmål

For å støtte opp under ovennevnte målsettinger og oppnå kritisk masse, synergieffekter og mer effektiv bruk av nordiske forskningsressurser på jordbruks- og matområdet, skal NKJ arbeide langs fire dimensjoner - rådgivning/analyse, møteplass, koordinering og finansiering.

4.1 Rådgivning/analyse

NKJ skal bidra til nasjonal, nordisk og evt. europeisk politikkutforming på området jordbruks- og matforskning og – forskningsbasert innovasjon.

Dette omfatter blant annet å

- Fungere som rådgivende organ for Nordisk Ministerråd, samt relevante nordiske departementer (og evt. de nordiske forskningsrådene).
- Styrke kunnskapsgrunnlaget på jordbruks- og matområdet, gjennom analyser og foresight-studier (der dette gir nordisk merverdi) av aktuelle forsknings- og forskningspolitiske spørsmål.

- På bakgrunn av analysene - vurdere behovet for innsats og tiltak på policynivå, blant forskningsråd og forskere i Norden, utarbeide anbefalinger om slike, og fremme forslag om tiltak til aktuelle aktører.

4.2. Møteplass

NKJ skal være en sentral møteplass først og fremst for nordiske forskningsfinansierer og politikktutformere, men også for forskere og næringslivsaktører på jordbruks- og matområdet, og dermed bidra til å skape bred debatt og dialog om forskningsrelevante spørsmål. NKJ skal også bidra til styrket samordning av de nordiske lands jordbruks- og matforskning.

For å oppnå dette skal NKJ

- Ta initiativ til seminarer, konferanser, workshops etc. for å skape bred diskusjon om sentrale jordbruks- og matforskningspolitiske spørsmål. Sentrale samarbeidspartnere kan være relevante departementer, forskningsråd, nærliggende nordiske organer (SNS, NJF, andre) europeiske aktører, forskere og næringslivsaktører.
- Identifisere strategiske forskningsområder der NKJs interesser vurderer potensialet for merverdi gjennom nordisk samarbeid for å være stort, og støtte opp under utvalgte samarbeidsprosjekter.
- Være pådriver for og bidra til koordinering av aktuelle nasjonale forskningsprogrammer på jordbruks- og matområdet.

4.3 Kommunikasjon/formidling

NKJ skal formidle kunnskap om NKJs arbeid til sentrale interesser, både blant forskningsfinansierer, politikktutformere, forskere og næringslivsaktører via hensiktsmessig bruk av ulike mediekanaler (aviser, tidsskrifter, samt nettbaserte kanaler).

4.4 Finansiering

NKJ skal være drivkraft for initiering og finansiering av utvalgte samnordiske høykvalitets forskningsprosjekter på jordbruks- og matområdet.

For å oppnå dette skal NKJ lyse ut midler innen utvalgte og avgrensede områder, der kun prosjekter med høy forskningsfaglig kvalitet, samfunnsmessig relevans og nytteverdi for nordiske aktører innen jordbruks- og matsektoren skal prioriteres. Finansieringen skal også støtte opp under prosjekter med potensial for deltakelse på den europeiske forskningsarena.

5. Internasjonalisering, europeisk forskningssamarbeid

Forskningsarbeid generelt foregår i økende grad som samarbeid på tvers av landegrensener, og stadig mer av forskningsmidlene fordeles internasjonalt. NKJ skal bidra til å styrke de nordiske landenes posisjon når det gjelder

europaisk samarbeid innen jordbruks- og matforskningen. NKJ skal bidra til bedre sammenheng mellom jordbruks- og matforskningspolitikk på nasjonalt nivå og EU-nivå, og til å motvirke fragmentering av jordbruks- og matforskning i Norden (og Europa) gjennom felles prioriteringer og effektiv bruk av nasjonale forskningsmidler.

NKJ skal

- Støtte opp under Norden som en foregangsregion på jordbruks- og matområdet, i forbindelse med å nå målene i EUs 2020 strategi.
- Bidra til å videreutvikle European Research Area (ERA) gjennom å delta i relevante ERA-net, bringe nordiske erfaringer inn i dette samarbeidet, og sammen fremme nordiske posisjoner.
- Bidra aktivt inn i den europeiske komité for landbruksforskning, Standing Committee on Agricultural Research (SCAR), blant annet gjennom koordinering av nordiske synspunkter, for å påvirke forskningsagendaen i Europa.
- Delta aktivt i EU Joint Programming-initiativ, der regionale interesser og – utlysninger vil få stor betydning.
- Bruke rollen som møteplass til å bringe nordiske jordbruks- og matforskere sammen, og bistå i forbindelse med fellesnordiske søknader til EUs Rammeprogram for forskning og innovasjon.

Vedlegg 2:

Vedtekter for Nordisk kontaktorgan for Jordbruksforskning

Formål

§ 1 Nordisk kontaktorgan for jordbruksforskning (NKJ) har til formål å fremme og støtte forskningen til gagn for jord- og skogbrukssektoren i Norden.

Oppgaver

§ 2 NKJ har følgende hovedoppgaver:

- å være rådgivende for Nordisk Ministerråd (landbruksministrene) i forskningspolitiske spørsmål vedrørende jordbruksforskning
- å være rådgivende eller styrende organ innen jordbruksforskning i det omfang ministerrådet ved sin embetsmannskomite (NEJS) ber om det samt stiller nordiske midler til disposisjon
- å være et kontaktorgan mellom de nasjonale forskningsråd eller tilsvarende organisasjoner med ansvar landbruksområdet

Arbeidsform

§ 3 NKJ skal gjennomføre sin virksomhet ved å

- arbeide for størst mulig nordisk samordning av nasjonal forskningsvirksomhet på alle nivå
- støtte kontaktskapende virksomhet mellom forskere og forskningsinstitusjoner i Norden i form av bl.a. symposier, seminarer og forskerutdanningskurs
- initiere, planlegge og prioritere nordiske forskningsoppgaver med utgangspunkt i behov og tilgjengelige nasjonale og nordiske ressurser
- remme nødvendig informasjonsvirksomhet og bidra til at forskningsresultatene blir spredt og anvendes på nordisk nivå
- arbeide med evalueringssystemer for å heve nasjonal og nordisk forskningskvalitet
- sikre kontakt med og ta hensyn til annet nordisk forskningssamarbeid på jordbruksområdet

§ 4 Sammensetning og foretningsorden

NKJ består av 3 representanter fra hvert av landene Danmark, Finland, Norge og Sverige og minst en representant fra Island. To av representantene utpekes av landets forskningsråd eller tilsvarende forskningorganisasjon og en utpekes av landbruksdepartementet. Representantene utpekes for en periode på 4 år med kalenderåret som mandatperiode og med mulighet for gjenvalg.

Følgende forskningsråd eller tilsvarende forskningsorganisasjoner utpeker representanter til NKJ:

- Statens Jordbrugs- og Veterinærvidenskabelige Forskningsråd og Direktoratet for Fødevarer, Danmark
- Lantbruksforskningsdelegationen, Finland
- Lantbrukets Forskningsinstitut, Island
- Norges forskningsråd, Norge
- Forskningsrådet för miljö, areella näringar och samhällsbyggande, Formas, Sverige

NKJ kan beslutte å innby andre nordiske organer eller ideelle foreninger på jord- og skogbruksforskningens område til å følge virksomheten som observatører.

NKJ kan etablere arbeidsutvalg til spesielle oppgaver, på samme måte kan lederskapet for NKJ etter behov nedsette arbeidsgrupper som fungerer mellom møtene i NKJ.

§ 5 Formannskap og sekretariat for NKJ sirkulerer mellom de deltakende land normalt for 4-årige perioder. Fra 1. januar 1996 plasseres formannskap og sekretariat i samme land, og søkes samordnet med plasseringen av formannskap og sekretariat for det nordiske skogforskningssamarbeidet.

NKJ innkaller til møte etter behov, likevel minst to ganger om året. Innkallelse til møte, som ikke tidligere er meddelt, skal skje med minst to måneders varsel

NKJ fatter beslutninger med simpelt flertall med formannens stemme som utslagsgivende ved stemmelikhet. Når konkrete nordiske forskningsoppgaver gjennomføres med nordiske midler, kreves imidlertid enighet fra minst 3 nordiske land.

NKJ kan fatte beslutning om praktisk og økonomisk samordning mellom forskningsrådene alene med representanter for forskningsrådene og de tilsvarende forskningsinstitusjoner. Slike beslutninger om samordning kan kreves utformet på en måte at som gjør at samordningen bare forplikter de land som deltar.

NKJ fastsetter selv øvrige retningslinjer for sin virksomhet.

§ 6 Økonomi, regnskap og virksomhetsberetning

Kostnader i forbindelse med sekretariatet dekkes etter søknad om midler fra Nordisk Ministerråd og samt de organisasjoner som er representert.

Reglement for budsjett, økonomiforvaltning, regnskap og revisjon følger de regler som fastsettes for virksomhet som inngår i Nordisk Ministerråds budsjett. For øvrig gjelder lover og forskrifter for

domicillandet. Årsberetning for virksomheten utarbeides årlig og stiles til Nordisk Ministerråd samt organisasjonene som er representert i NKJ.

§ 7 Vedtaksendringer

Endring i eller tillegg til vedtektene krever beslutning i Nordisk Ministerråd (landbruksministrene) og i de representerte forskningsorganisasjonene. Vedtektene kan likevel oppheves av Nordisk Ministerråd eller av de representerte forskningsorganisasjonene .

§ 8 Ikrafttreden

Disse vedtekter trådte i kraft 1. januar 1995.

Vedlegg 3. NKJs forskningsprosjekter 2010

Prosjekt navn	Prosjektledare	Varaktighet
Assessment of the validity of the dairy health recording systems in the Nordic countries, "DAHREVA" - A study aiming to improve the health recording systems	Anna-Maija Virtala	2007-2011
Phenotypic and molecular characterisation of genetic resources of Nordic timothy (<i>Phleum pratense</i> L.)	Odd-Arne Rognli	2007-2011
Tail biting and tail docking in the pig: biological mechanisms, prevention, treatment and economic aspects	Anna Valros	2008-2011
Reducing the risk from foodborne viruses in the Nordic countries.	Laurids Siig Christensen	2008-2011
Prevention of Mastitis - A Molecular Approach	Antti Iivanainen	2009-2011
Persistent effects of subsoil compaction on soil ecological services and functions (POSEIDON)	Per Schjønning	2009-2011

Vedlegg 4: NKJ:s medlemsorganisasjoner, medlemmar, observatører og administrative representanter 2010

Danmark	Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri, FødevareErhverv
Finland	Jord- och skogsbrukministeriet
Island	Ministry of Fisheries and Agriculture
Norge	Norges Forskningsråd, Landbruks- og matdepartementet
Sverige	Forskningsrådet för miljö, areella näringar och samhällsbyggande (FORMAS), Jordbruksdepartementet

I 2010 hadde NKJ følgende sammensetning:

Land

Representanter

Danmark:

Niels Götke

FødevareErhverv Koordinationskontoret for Landdistrikter og Erhvervsudvikling

Bent Aagaard Petersen

Finland:

Suvi Ryyänen

Jord- och skogsbrukministeriet

Merja Veteläinen

Forskningscentralen för jordbruk och livsmedelsekonomi MTT

Island:

Thorsteinn Tomasson

Ministry of Fisheries and Agriculture

Norge:

Kristin Danielsen

Norges Forskningsråd

Siri Anskjøn

Norges Forskningsråd

Jan Henrik Martinsen

Landbruks- og mat- departementet

Sverige

Stefan Källman	Jordbruksdepartementet
Claes Fellström	FORMAS
Sara Österman (til juli 2010)	FORMAS
Paula Persson	FORMAS

Observatörer:

Roland Sigvald (SE)	NJF
Eggert Gunnarsson	NKVet
Mads Randbøll Wolff (DK)	Nordiska Ministerrådet
Katrine Hahn Kristensen	SNS

NKJ-sekretariatet

Merja Veteläinen (til juni 2010)	Forskningscentralen för jordbruk och livsmedelsekonomi MTT
Marianne Røgeberg (fra juni 2010)	NordForsk
Hanne Silje Hauge	NordForsk

Administrativa representanter

Bent Aagaard Petersen (DK)	FødevarerErhverv Koordinationskontoret for Landdistrikter og Erhvervsudvikling, Forskningssekretariatet
Merja Veteläinen (FI)	MTT
Siri Anzjøn (NO)	Norges Forskningsråd
Johanna Dernfalk (SE)	FORMAS

Bilaga 3. NKJ:s forskningsprojekt 2009

Projekt namn	Projektledare	Varaktighet	Beviljning 2009				
			DKK	FI €	NOK	SEK	ISK
Group housing and managing horses under Nordic conditions: Strategies to improve horse welfare and human safety	Linda Keeling	2006-2009	945 000	20 000	300 000	494 000	
Toward a standard for microarray-based characterisation of Salmonella isolates: A novel tool in risk assessments	Jeffery Hoofar	2006-2009	160 000		320 000	408 000	
Genomic analyses and modelling of plant secondary metabolism for development of oilseed rape with improved pest resistance	Barbara Ann Halkier	2006-2009	496 618	57 850	1 023 066	755 293	
Assessment of the validity of the dairy health recording systems in the Nordic countries, "DAHREVA" - A study aiming to improve the health recording systems	Anna-Maija Virtala	2007-2009	1 080 000	77 465	905 000	500 713	
Phenotypic and molecular characterisation of genetic resources of Nordic timothy (<i>Phleum pratense</i> L.)	Odd-Arne Rognli	2007-2010	450 840	50 000	405 000	435 200	535 000
Tail biting and tail docking in the pig: biological mechanisms, prevention, treatment and economic aspects	Anna Valros	2008-2011	675 000	63 739	1 474 000	927 835	
Reducing the risk from foodborne viruses in the Nordic countries.	Laurids Siig Christensen	2008-2010	330 000	200 000	220 000	478 440	
Prevention of Mastitis - A Molecular Approach	Antti Iivanainen	2009-2011	540 000	245 000		623 700	
Persistent effects of subsoil compaction on soil ecological services and functions (POSEIDON)	Per Schjønning	2009-2011	1 080 000	240 000	950 000	1 266 233	

